Vlaams Parlement

stuk **182** (2014-2015) – Nr. 1
ingediend op 9 december 2014 (2014-2015)

Verzoekschrift

over aanpassing van het besluit
van de Vlaamse Regering inzake
de brandveiligheid in ouderenvoorzieningen

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door de dames Griet Coppé en Freya Van den Bossche

verzendcode: WEL

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Van Malderen.

Vaste leden:
de dames Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans, de heren Lorin Parys,
Peter Persyn, mevrouw Tine van der Vloet;
de dames Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
de dames Freya Saeys, Martine Taelman;
mevrouw Freya Van den Bossche, de heer Bart Van Malderen;
mevrouw Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:
de heer Björn Anseeuw, de dames Vera Celis, Cathy Coudyser, de heer Koen Daniëls,
de dames Ingeborg De Meulemeester, Manuela Van Werde;
mevrouw Sonja Claes, de heer Dirk de Kort, de dames Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de heer Jo De Ro, mevrouw Emmily Talpe;
de heren Jan Bertels, Renaat Landuyt;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

INHOUD

1. Procedure 4
2. Inhoud van het verzoekschrift 4
3. Bespreking 5
4. Conclusie 5
Bijlage 1: Mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering 7
Bijlage 2: Brief van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden 13
Bijlage 3: Advies van de Technische Commissie Brandveiligheid 17

1. Procedure

Op 4 maart 2013 werd bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift ingediend over aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering inzake de brandveiligheid in ouderenvoorzieningen (verzoekschrift nr. 11 (2012-13)).

Het verzoekschrift werd op 19 maart 2013 ontvankelijk verklaard door de voorzitter van het Vlaams Parlement en voor verdere behandeling verwezen naar de commissie bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid.

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het verzoekschrift een eerste maal op 4 juni 2013 en besliste de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om uitleg te vragen over dit verzoekschrift.

Op dinsdag 17 september 2013 werd dit verzoekschrift aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid toegevoegd. De commissie had inmiddels van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, een antwoord op dit verzoekschrift ontvangen (bijlage 1). Omdat de minister in zijn antwoord meldt dat de Technische Commissie Brandveiligheid van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin om advies is gevraagd, beslist de commissie op 17 september 2013 dat advies af te wachten.

Op dinsdag 11 februari 2014 werd dit verzoekschrift aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid toegevoegd. De commissie had op 10 januari 2014 van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, een brief ontvangen met daarin een overzicht van de gezette en nog te zetten stappen voor de actualisatie van het besluit (bijlage 2). Omdat de minister in zijn antwoord meldt dat de Technische Commissie Brandveiligheid een definitief advies zal formuleren en in een stappenplan zal aangeven hoe de actualisatie van het besluit concreet ingevuld moet worden, beslist de commissie op 11 februari 2014 het definitieve advies en het stappenplan af te wachten.

Op dinsdag 2 december 2014 werd dit verzoekschrift aan de agenda van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin toegevoegd. De commissie had op 17 oktober 2014 van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het definitieve advies en stappenplan ontvangen (bijlage 3).

2. Inhoud van het verzoekschrift

Volgens de verzoekers schiet het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 betreffende brandveiligheid in ouderenvoorzieningen op veel punten tekort. Het biedt nog altijd onvoldoende waarborgen voor brandveiligheid.

De eerste verzoeker wil het verzoekschrift graag komen toelichten indien de commissie dat wenst. Verzoekers vragen het besluit zo vlug mogelijk grondig aan te passen.

3. Bespreking

Zoals beschreven onder 1. Procedure leidt de bespreking van het eerste en het tweede antwoord van de Vlaamse Regering tot het opvragen van bijkomende informatie.

Er worden geen opmerkingen gemaakt bij het derde antwoord van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

4. Conclusie

De aanwezige leden stemmen in met het voorstel van de heer *Bart Van Malderen*, commissievoorzitter, om de antwoorden van de Vlaamse Regering aan de indiener van het verzoekschrift te bezorgen.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Freya VAN DEN BOSSCHE
Griet COPPE,
verslaggevers

BIJLAGE 1:

Mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering

VLAAMSE REGERING

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

MEDEDELING AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **Verzoekschrift van [redacted] van 12 februari 2013 over de aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 inzake de brandveiligheid in ouderenvoorzieningen**

Situering

Volgens [redacted] schiet het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 betreffende de brandveiligheid in ouderenvoorzieningen op veel punten tekort.

Het biedt nog altijd onvoldoende waarborgen voor brandveiligheid. De verzoekers stellen dat het besluit uitgaat van een gedateerd concept van brandveiligheid en dat er onvoldoende rekening werd gehouden met de beperkt mobiliteit van ouderen.

Een uitgebreide nota met opmerkingen bij het besluit werd bij het verzoekschrift gevoegd.

Toelichting

Het nieuwe besluit brandveiligheid ouderenvoorzieningen is een eerste stap in de actualisatie van de regelgeving. Deze actualisatie kadert in een globale visie voor brandveiligheid in ouderenvoorzieningen, die ook rekening houdt met toekomstige evoluties en die uitgaat van een actieve brandbeveiliging. Het garanderen van een gelijkwaardig veiligheidsniveau voor alle voorzieningen, ongeacht de ouderdom van het gebouw, is een belangrijk uitgangspunt.

De bevoegdheid voor de brandveiligheid in de voorzieningen is een gedeelde bevoegdheid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gemeenten. De federale overheid is bevoegd voor de algemeen geldende basisnormen voor de brandveiligheid. De gemeenschappen zijn bevoegd om specifieke brandveiligheidsnormen op te stellen in functie van de bestemming van het gebouw.

Bij de opmaak van het besluit werd maximaal rekening gehouden met de bestaande federale regelgeving voor brandveiligheid, zodat het aantal nieuwe aanvullende Vlaamse normen tot de essentie beperkt bleef. Deze aanpak verklaart waarom de normen grotendeels geënt zijn op het bestaande passieve veiligheidsconcept zoals dit in de federale basisnormen vervat zit. Bij de actualisatie van de specifieke normen voor ouderenvoorzieningen werd de focus meer gericht op de actieve veiligheid. Dit vertaalt zich in een aantal nieuwe maatregelen die gericht zijn op preventie, snelle ontdekking van de brand en het in veiligheid brengen van de bewoners en de aanwezigen in het algemeen. Zo werd, rekening houdend met de beperkte

mobiliteit van de bewoners, het concept van horizontale evacuatie geïntegreerd door het invoeren van deelcompartimenten per bouwlaag.

Een volgende stap in de actualisatie zal bestaan uit het integreren van alternatieven voor actieve brandbeveiliging, zoals het voorzien van een automatische blusinstallatie, op basis van prestatie-eisen. Deze aanpak dringt zich op omdat er een duidelijke evolutie is naar woonvormen die niet langer beantwoorden aan het klassieke 'gang + kamers' concept. De huidige regelgeving brandveiligheid, zowel de Vlaamse als de federale, biedt hier onvoldoende oplossingen. Een nieuwe invulling van de regelgeving uitgaande van prestatie-eisen kan hier een antwoord bieden. Men zal dan niet enkel eisen stellen aan de constructie zelf, maar bv ook in rekening brengen hoe snel men de bewoners in dat specifieke gebouw moet kunnen evacueren.

Tijdens de ontwerpfase van het besluit bleek dat niet alle spelers klaar zijn voor dergelijke aanpak. Het is daarom de bedoeling om een globale visie inzake brandveiligheid te onderbouwen met een omvattende studie. Deze studie moet het kader leveren om de brandveiligheid te garanderen voor alle vormen van woon- en zorgondersteuning. Bovendien moet dit toelaten om een aangepaste regelgeving te ontwikkelen uitgaande van prestatie-eisen zodat in de toekomst de beschikbare brandveiligheidsmaatregelen, zowel actief als passief, optimaal ingezet kunnen worden. Begin 2012 werd aan de technische commissie brandveiligheid, de TCB, gevraagd om de studieopdracht voor te bereiden. Om budgettaire redenen werd de opdracht nog niet uitgeschreven.

Voorlopig kunnen alternatieven wel via een afwijkingsaanvraag geëvalueerd worden. Zo werd een afwijking verleend voor een project, waar op basis van een vernieuwend planconcept het voorstel werd geformuleerd om aanvullend op de geldende normen een automatische blusinstallatie te voorzien.

De stelling dat het nieuwe besluit geen beter niveau van veiligheid zou bieden dan voordien is niet correct. Specifiek op basis van de ervaringen van de brand in Melle werden beperkingen ingevoerd voor de toegelaten elektrische apparaten op de kamers (verbod voor tv-toestellen met beeldbuis en alle toestellen moeten verplicht het CE-merk dragen), de inhoud van de verplichte opleiding voor het personeel werd beter omschreven, de vereiste koppeling tussen het personenoproepsysteem en het alarmsysteem werd aangepast en in nieuwe voorzieningen moeten de deuren van de kamers van de residenten voortaan uitgerust worden met deursluiters met vrijloop. Deze laatste maatregel blijkt essentieel om de rookontwikkeling en verspreiding van de brand in rusthuizen te beheersen.

Het ontwerp van het besluit werd uitgebreid bevraagd en gecommuniceerd binnen de sector en op de verschillende bestuurlijke niveaus. Reeds in 2006 werd het ontwerp voor advies voorgelegd aan de federale Hoge Raad voor beveiliging tegen Brand en Ontploffing. Alle opmerkingen van de leden van de raad werden in 2007 aan de Vlaamse administratie overgemaakt en vervolgens door de toenmalige studiegroep verwerkt. Het verbaast enigszins dat er destijds vanuit de Hoge Raad geen enkele opmerking werd geformuleerd door de vertegenwoordigers van de mede-ondertekenaars van het verzoekschrift.

Meer dan een jaar voor de definitieve goedkeuring van de tekst werd de ontwerpversie van de normen ter info gepubliceerd op de site van VIPA: www.vipa.be. Dit om alle partijen de kans te geven om eventuele bemerkingen aan de administratie bekend te maken. De ontvangen opmerkingen werden consequent aan de TCB voorgelegd. Waar nodig, werd de ontwerptekst aangepast.

Vanaf juni 2009 worden alle adviesaanvragen inzake brandveiligheid behandeld door de technische commissie brandveiligheid van het departement. De commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de sectoren, medewerkers van het departement en externe experts. Naast de adviserende opdracht voor afwijkingsaanvragen, heeft deze commissie ook de opdracht om aanbevelingen te formuleren op het vlak van brandveiligheid. De kritische analyse van het besluit en de uitgebreide documentatie zullen aan de voorzitter van de commissie worden overgemaakt met de opdracht de bemerkingen nader te onderzoeken en hierover advies uit te brengen.

Deze mededeling vervangt de mededeling VR 2013 0507 MED.0388.

Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin.

BIJLAGE 2:

Brief van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden

Vlaamse overheid

VIPA
Steun voor uw zorg- en welzijnsinfrastructuur

Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
Koning Albert II-laan 35 bus 34
1030 Brussel
Tel. 02 553 32 41 - Fax 02 553 34 80
vipa@vlaanderen.be
www.vipa.be

Mevrouw Katrien Schryvers
Voorzitter
Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebeleid
Vlaams Parlement
Leuvenseweg 86
1000 Brussel

uw bericht van	**uw kenmerk**	**ons kenmerk**	**bijlagen**
25 september 2013	Dec/com/nle/060613	Vipa/TCB09	-

vragen naar / e-mail	**telefoonnummer**	**datum**
Ann Beusen ann.beusen@wvg.vlaanderen.be	02/553 75 10	10 JAN. 2014

Betreft: Verzoekschrift over de aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering inzake de brandveiligheid in ouderenvoorzieningen

Mevrouw de voorzitter,

De leden van de technische commissie brandveiligheid hadden op 11 december een overleg met de indiener van het verzoekschrift, [redacted] Hierbij werden de belangrijkste punten van kritiek door [redacted] opnieuw toegelicht.

Het was een nuttige ontmoeting omdat zowel de indiener van het verzoekschrift als de commissieleden hun bezorgdheden en visie konden verduidelijken. Uiteindelijk bleek dat de belangrijkste elementen kritiek kunnen ondervangen worden in de geplande verdere actualisering van het besluit brandveiligheid voor ouderenvoorzieningen.

De commissie zal nu eerst het verslag van de bespreking voorleggen aan [redacted] Aansluitend hierop zal de commissie een definitief advies formuleren en in een stappenplan aangeven hoe de actualisatie van het besluit concreet moet ingevuld worden.

Met vriendelijke groeten,

Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin.

BIJLAGE 3:

Advies van de Technische Commissie Brandveiligheid

Departement Welzijn,
Volksgezondheid & Gezin
Samen bouwen aan beleid en zorg

TECHNISCHE COMMISSIE BRANDVEILIGHEID

Advies bij het verzoekschrift
over de aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering inzake de brandveiligheid in ouderenvoorzieningen

1.1 Algemeen advies:

Na bespreking van de belangrijkste punten van het verzoekschrift en na de hoorzitting van 11 december 2013 komt de TCB tot volgend advies:

Actualisatie regelgeving:
Betreffende de inhoud van de technische bijlage van het BVR stelt de TCB dat er geen reden is om de huidige principes van het BVR, als eerste actualisatie van de regelgeving, onmiddellijk grondig te wijzigen. Het algemene principe dat aan de basis ligt van de actualisatie volgt de heersende tendens in Europa. We zien een verschuiving van passieve brandpreventie, waarbij de focus ligt op de constructieve eigenschappen van het gebouw, naar actieve preventie waarbij de maatregelen gericht zijn op preventie, snelle ontdekking van de brand en het tijdig in veiligheid brengen van de bewoners en de aanwezigen in het algemeen. (zie ook antwoord op PV33 van mevr Mia De Vits)
Dit neemt niet weg dat ook de TCB de noodzaak voor een verdere actualisatie van de regelgeving blijft onderschrijven. Dit was trouwens van bij de invoering van het BVR de bedoeling. De TCB blijft evenwel van oordeel dat de verdere actualisatie van de algemene principes van het besluit moet onderbouwd worden met een studieopdracht (zie verder onder 1.2).
In het verzoekschrift worden ook suggesties gedaan voor andere aanpassingen in de tekst van de bijlage, omdat de formuleringen niet correct of overbodig zouden zijn. Deze suggesties zullen stuk voor stuk door de TCB geëvalueerd worden om bij een volgende aanpassing van het besluit eventuele correcties te kunnen opnemen.
De TCB adviseert een concrete aanpak van de actualisatie volgens het stappenplan onder 1.3.

Evaluatie procedures:
Betreffende de opmerking over de procedures van het BVR, meent de TCB dat de kritiek eerder hypothetisch werd geformuleerd aangezien er geen concrete procedurele problemen werden gemeld sinds de invoering van het besluit. De TCB adviseert wel om binnen de administratie op korte termijn een evaluatie van de procedures voor attestering en aanvraag afwijking op te maken, zodat eventuele bijsturingen kunnen meegenomen worden in een volgende aanpassing van het besluit.

Coördinatie brandveiligheidsbeleid op Vlaams niveau:
Algemeen komt de TCB tot de conclusie dat bij toekomstige regelgevende initiatieven voor brandveiligheid een bredere algemene communicatie en aftoetsing bij de actoren wenselijk is.

Tot nu toe werd ervan uitgegaan dat dit kon gegarandeerd worden door de Vlaamse vertegenwoordiging in de federale Hoge Raad voor beveiliging tegen Brand en Ontploffing. Het ontwerp werd inderdaad voorafgaand voorgelegd aan de Hoge Raad, waarin alle belanghebbenden zijn vertegenwoordigd. De Hoge Raad verklaarde zich echter niet bevoegd om een advies uit te brengen over een Vlaams besluit. Daarop werd aan de individuele leden van de Hoge Raad de mogelijkheid geboden om opmerkingen over te maken aan het VIPA. Deze opmerkingen werden in het ontwerpbesluit verwerkt. Blijkbaar biedt deze piste niet voldoende garantie op een algemene aanvaarding van de basisprincipes van een Vlaams besluit.
De TCB is daarom van mening dat er nood is aan een algemeen aanspreekpunt voor brandveiligheid op Vlaams niveau. De huidige Vlaamse regelgeving is verspreid over de verschillende beleidsdomeinen BZ (bestuurszaken), LNE (leefmilieu, natuur en energie), OND(onderwijs) en WVG (welzijn, volksgezondheid en gezin). Het bundelen van de beschikbare middelen en expertise in eenzelfde entiteit is wenselijk om binnen de Vlaamse overheid een eenduidige invulling van procedures en technische normen te kunnen hanteren en om de communicatie naar de betrokken sectoren meer gestructureerd te laten verlopen. Momenteel ontbreekt een algemene 'Vlaamse' visie op brandveiligheid waardoor binnen de verschillende beleidsdomeinen regelgevende initiatieven parallel ontwikkeld worden.

Voortrekkersrol Vlaamse regelgeving:
De TCB meent dat de uitvoering van de studie 'Brandveiligheid in ouderenvoorzieningen: onderzoek naar de doelmatigheid van alternatieve brandveiligheidsmaatregelen in nieuwe zorgconcepten' een belangrijk initiatief is om de algemene actualisatie van het brandveiligheidsconcept in zorgvoorzieningen en gebouwen met aanverwante functies op een nieuw spoor te zetten. Op basis van de resultaten van het onderzoek zal men een beoordelingskader kunnen formuleren als basis voor een aanpassing van de regelgeving. Ook de links met de federale regelgeving zullen hierbij aan bod komen.
In landen met vergelijkbaar prescriptief model voor regelgeving brandveiligheid zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk is de uitvoering van dergelijke studieopdracht nog niet gebeurd. De resultaten zullen dus niet enkel relevant zijn voor Vlaamse woonzorgcentra, maar ook voor de ons omringende regio's.

1.2 Toelichting bij de stellingen van het verzoekschrift:

stelling:
• *Het BVR gaat uit van een gedateerd concept van brandveiligheid*
De commissie blijft bij het standpunt dat het huidige concept van het BVR, dat werd uitgewerkt als eerste stap in de actualisatie van de regelgeving, wél een degelijke aanvulling op de bestaande regelgeving brandveiligheid biedt.
Begin 2010 formuleerde de technische commissie brandveiligheid het advies dat deze aangepaste versie van de normen een noodzakelijke eerste stap was voor de actualisatie van de regelgeving voor brandveiligheid. Tegelijk stelde men dat op termijn een meer fundamentele aanpassing van de regelgeving noodzakelijk is om de brandveiligheid ook te kunnen waarborgen in nieuwe concepten voor ouderenvoorzieningen. Uit de ervaring met de aanvragen tot afwijking blijkt immers dat de huidige regelgeving, die uitgaat van een klassieke planopbouw met strikte scheiding tussen evacuatiewegen en leefruimten, te veel beperkingen inhoudt voor nieuwe woonzorgconcepten. De technische commissie stelt in haar advies dat een omvattende brandveiligheidsstudie noodzakelijk is om de doelmatigheid van alternatieve voorwaarden te onderzoeken. De resultaten van de studie kunnen dan gebruikt worden om een aanpassing van de regelgeving te ondersteunen.

stelling:

• *Het BVR garandeert geen beter niveau van veiligheid dan wat er al bestond in Melle voor de brand van 2009*
• *Het BVR zondigt tegen enkele regels van een goed veiligheidsconcept*
Het algemene principe dat aan de basis ligt van de actualisatie volgt de heersende tendens in Europa. We zien een verschuiving van passieve brandpreventie, waarbij de focus ligt op de constructieve eigenschappen van het gebouw, naar actieve preventie waarbij de maatregelen gericht zijn op preventie, snelle ontdekking van de brand en het tijdig in veiligheid brengen van de bewoners en de aanwezigen in het algemeen.

Het uitgebreid onderzoek van de brand in het Rosepark Care Home in Schotland, waarbij 14 doden vielen, leidde in 2004 tot de formulering van aanbevelingen die volledig in de lijn liggen van de specifieke normen van het BVR:
- inzet op snelle ontdekking en melding van de brand
- betere opleiding van het personeel
- snelle en aangepaste evacuatie
- onderhoud en controle van de technische installaties
- aanvullende maatregels om de rookverspreiding in de bewonerskamers maximaal te beperken.

Dit zijn ook de aandachtpunten die naar voor komen uit de analyses van recentere vergelijkbare branden in ouderenvoorzieningen (voor meer detail: zie antwoord op PV33).
De vermelde aandachtspunten zijn stuk voor stuk terug te vinden in het BVR:
- inzet op snelle ontdekking en melding van de brand

Het besluit voorziet de verplichte installatie van een automatische branddetectie en specifieke bepalingen voor waarschuwing en melding van de brand.
- betere opleiding van het personeel

Het besluit voorziet een gedetailleerde beschrijving van de vereiste opleiding van het personeel op het gebied van preventie en brandbestrijding.
- snelle en aangepaste evacuatie

Door de invoering van deelcompartimenten kan de eerste evacuatie steeds horizontaal gebeuren.
- onderhoud en controle van de technische installaties

Het besluit voorziet de systematische opvolging van onderhoud en controle van de installaties.
- aanvullende maatregels om de rookverspreiding in de bewonerskamers maximaal te beperken.

Zowel de verplichte toepassing van de deelcompartimenten als het gebruik van vrijloopdeursluiters aan de kamers zijn belangrijke elementen om de rookverspreiding te beperken. Dit is essentieel: de meeste slachtoffers van de vermelde branden vallen ten gevolge van de rookverspreiding.

stelling:

• *Het (BVR)heeft een ingebouwde mogelijkheid van dodelijke slachtoffers*
De TCB gaat niet akkoord met de kritische analyse die in het verzoekschrift wordt gemaakt en stelt dat geen enkel systeem een totale garantie op het vermijden van dodelijke slachtsoffers kan bieden.
Het gebruik van de vrijloopdeursluiters heeft als belangrijkste doel het controleren van de rookverspreiding. Net omdat het systematisch dichtdoen van de brandwerende kamerdeuren in de woonzorgcentra niet evident is, is de toepassing van de vrijloopdeursluiters belangrijk.
Bij de analyse van de brand in Melle werd net gesteld dat het tijdig sluiten van de kamerdeuren een groot verschil had kunnen maken in het verloop van de brand.

In het uitgebreide rapport van de Nederlandse Onderzoeksraad voor de veiligheid van 2011, naar aanleiding van de brand in Oegstgeest, wordt het gebruik van vrijloopdeursluiters aan de kamers aanbevolen.
Ook in Duitsland, in Noordrijn-Westfalen, werd ondertussen de verplichte toepassing van vrijloopdeursluiters aan de kamers opgelegd in de 'Richtlinie über bauaufsichtliche Anforderungen an den Bau und Betrieb von Einrichtungen mit Pflege- und Betreuungsleistungen' van 2011.

stelling:

• *Het BVR biedt de best beschikbare techniek niet aan als standaardkeuze*
Het verzoekschrift gaat uit van een onmiddellijke verplichting voor sprinklerinstallaties in woonzorgcentra. Men stelt dat dit zonder verder onderzoek kan gebeuren.
Dit is een weinig realistische stelling van de indieners van het verzoekschrift omdat de Vlaamse specifieke bepalingen inzake brandveiligheid nog altijd binnen het kader van de federale regelgeving brandveiligheid beperkt blijven. De gemeenschappen zijn enkel bevoegd om specifieke brandveiligheidsnormen op te stellen in functie van de bestemming van het gebouw. Indien we bijvoorbeeld op Vlaams niveau een trade-off met reductie van de brandweerstand voorzien, dan zal dit vaak in conflict zijn met de federale basisnormen. In de kritische analyse komt de indiener van het verzoekschrift zelf tot deze vaststelling.
Het voorzien van sprinklerinstallaties als standaardkeuze zou in de huidige situatie betekenen de techniek niet optimaal kan worden toegepast en bovendien zou dit leiden tot talrijke conflicten met de basisnorm.

De TCB blijft daarom overtuigd van de noodzaak tot het onderbouwen van dergelijk alternatief met een omvattende studie. De bestaande algemene federale regelgeving en de Vlaamse specifieke regelgeving voor brandveiligheid in ouderenvoorzieningen zijn gebaseerd op een typologie waarbij een reeks individuele kamers uitgeven op een gang die functioneert als circulatieweg en als vluchtweg ingeval van brand.
In deze typische schikking, die zeer verwant is aan de lay-out in een verzorgingsziekenhuis, zijn ruimten voor gemeenschappelijk gebruik zoals leefruimten, zitruimten, tv-ruimten, gescheiden van de circulatie- en evacuatiewegen die over het algemeen twee onafhankelijke trapzalen verbinden. In recente ontwerpen voor rust- en verzorgingstehuizen merkt men een snelle evolutie naar een schikking waarbij de bovengenoemde gemeenschappelijke ruimten deel uitmaken van de circulatie- en vluchtwegen, in een zeer open configuratie. Dergelijke schikking is niet mogelijk binnen het concept van de huidige regelgeving brandveiligheid en bovendien beschikt men niet over een onderbouwd beoordelingskader om mogelijke alternatieve brandveiligheidsmaatregelen doelmatig in te zetten.
De studie moet de doelmatigheid van alternatieve brandveiligheidsmaatregelen in nieuwe vormen van ouderenvoorzieningen onderzoeken.
Op basis van de resultaten van het onderzoek zal men een beoordelingskader formuleren als basis voor een aanpassing van de regelgeving.
Bij VIPA werd eind 2013 een budget vrijgemaakt voor de uitvoering van de studie.

stelling:

• *Het BVR houdt onvoldoende rekening met de beperkte mobiliteit van ouderen*
De TCB gaat niet akkoord met deze stelling. Net om rekening te houden met de beperkte mobiliteit van de bewoners, werd het principe van de horizontale evacuatie verplicht van toepassing gesteld in het Besluit. In de analyse bij het verzoekschrift wordt een te enge invulling aan het begrip evacuatie gegeven.

stelling:

• *De procedure voorziet geen openheid van de adviezen en geen beroepsmogelijkheid tegen de gegeven attestering.*
De TCB adviseert om de procedures voor afwijking en attestering te evalueren.

stelling:

• *De tekst van bijlage 1 vertoont een aantal slordigheden zoals ondoordachte en overbodige bepalingen, het toelaten van verouderde technieken voor nieuwe voorzieningen, en schoonheidsfouten zoals onjuiste of onvolledige verwijzingen naar normen en niet gedefinieerde begrippen.*

De opmerkingen in de analyse van het verzoekschrift zullen stuk voor stuk door de TCB geëvalueerd worden om bij een volgende aanpassing van het besluit eventuele correcties te kunnen opnemen.

1.3 Stappenplan:

1.3.1 stappen op korte termijn (tegen eind 2014)

- evaluatie door aZ&G en VIPA van procedures voor attestering en afwijking
- tussentijdse aanpassing besluit:
  - bundeling diverse opmerkingen en verduidelijking
  - aanpassingen ifv bijsturing
  - uitbreiding technische bijlage met bepalingen voor dagopvang en groepen van assistentiewoningen

1.3.2 stappen op langere termijn

- uitvoering studieopdracht 'brandveiligheid in ouderenvoorzieningen: onderzoek naar de doelmatigheid van alternatieve brandveiligheidsmaatregelen in nieuwe zorgconcepten': start eerste helft 2014, looptijd 18 maanden (eind 2015)
- verwerking conclusies en aanbevelingen van de studieopdracht in de algemene actualisatie van het BVR. Timing: 2016.

13 maart 2014

ir. Ann Beusen
voorzitter technische commissie brandveiligheid
departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin